

# Obsah svazku prvního.

|                                    | Str.      |                                          | Str.       |
|------------------------------------|-----------|------------------------------------------|------------|
| <b>Předmluva.</b>                  |           | <b>Příjice zděděná u kojenců . . .</b>   | <b>42</b>  |
| <b>Novorozené dítě a vrozené</b>   |           | <b>Choroby ústrojí zažívacího u</b>      |            |
| <b>vady útvárné . . . . .</b>      | <b>1</b>  | <b>kojenců . . . . .</b>                 | <b>48</b>  |
| Zaječí pysk . . . . .              | 3         | Moučnice 49                              |            |
| Vlčí huba . . . . .                | 5         | Nezaživavost žaludku a střev 50          |            |
| Vodnatelnost hlavy . . . . .       | 5         | Zánětlivý katarh žaludku a střev u ko-   |            |
| Krevní nádor hlavičky novoro-      |           | jenců 53                                 |            |
| zených . . . . .                   | 7         | Cholera dětská 56                        |            |
| Dvojčlennost . . . . .             | 7         | Chronický katarh žaludku a střev         |            |
| Vada v poloze varlat . . . . .     | 8         | u kojenců 60                             |            |
| Vrozená průtrž vodnatá . . . . .   | 9         | Chronická zácpa u kojenců 61             |            |
| Vymknutí kyčle u novoroze-         |           | <b>Obtíže v řezání zoubků . . .</b>      | <b>62</b>  |
| ných . . . . .                     | 9         |                                          |            |
| <b>Choroby novorozenců . . .</b>   | <b>13</b> | <b>Všeobecné pokyny o léčení</b>         |            |
| Žloutenka novorozených . . . . .   | 13        | <b>a ošetřování nemocných .</b>          | <b>64</b>  |
| Nemoci pupku . . . . .             | 13        | Výživa nemocného . . . . .               | 76         |
| Průtrž pupečná . . . . .           | 15        | Podávání lékův a užívání léčiv 82        |            |
| Puchýřina . . . . .                | 16        | Povinnosti vůči zemřelému . .            | 88         |
| Oční zánět novorozených . . . . .  | 17        |                                          |            |
| Ztrnutí novorozených . . . . .     | 19        | <b>Choroby infekční . . . . .</b>        | <b>93</b>  |
| Vrozený otok prsní žlázy . . . . . | 19        | Spalničky . . . . .                      | 98         |
| <b>Výchova a výživa kojenců .</b>  | <b>21</b> | Spála . . . . .                          | 104        |
| Umělá výživa kojence . . . . .     | 24        | Záškrť . . . . .                         | 111        |
| Odstavení kojence . . . . .        | 31        | Pravé čili černé neštovice . .           | 121        |
| První zoubky . . . . .             | 32        | Jalové neštovice . . . . .               | 126        |
| Váha a délka kojence . . . . .     | 33        | Cholera asijská . . . . .                | 127        |
| Koupání kojence . . . . .          | 35        | Úplavice . . . . .                       | 133        |
| Šaty a lože kojence . . . . .      | 35        | Záducha . . . . .                        | 136        |
| První pokusy státí a choditi .     | 36        | Růže . . . . .                           | 140        |
| <b>Choroby kojenců . . . . .</b>   | <b>38</b> | Břišní typhus . . . . .                  | 143        |
| Všeobecná slabost a její ná-       |           | I. Typhus věku dětského 144              |            |
| sledky . . . . .                   | 38        | II. Typhus dospělých 148                 |            |
| Úbytě střevní . . . . .            | 39        | <b>Tuberkulóza . . . . .</b>             | <b>153</b> |
|                                    |           | Tuberkulóza plic 156                     |            |
|                                    |           | Tuberkulóza kůže, lupus, žíravý vřed 162 |            |
|                                    |           | Tuberkulóza kostí 163                    |            |
|                                    |           | Tuberkulóza mizních žláz 165             |            |
|                                    |           | Tuberkulóza ústrojí zažívacích 166       |            |
|                                    |           | Tuberkulosní choroby ústrojí močových    |            |
|                                    |           | a pohlavních 167                         |            |
|                                    |           | Tuberkulosní zánět mozkových blan 168    |            |
|                                    |           | Tuberkulóza hrtanu 169                   |            |

|                                 | Str. |
|---------------------------------|------|
| Influenza (chřipka) . . . . .   | 171  |
| Rheumatism kloubový . . . . .   | 173  |
| Malaria . . . . .               | 178  |
| Ozhřivka . . . . .              | 181  |
| Lepra (malomocenství) . . . . . | 183  |
| Sněť slezinná . . . . .         | 185  |
| Vzteklina . . . . .             | 188  |
| Zánět průšnice . . . . .        | 192  |

## Choroby ústrojí zaživacího 195

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| Stavba a výkony orgánů za-<br>živacích . . . . .         | 195 |
| Potraviny a poživatiny . . . . .                         | 210 |
| Dutina ústní a hltan . . . . .                           | 251 |
| Sněť tváře . . . . .                                     | 253 |
| Choroby zubů . . . . .                                   | 254 |
| Akutní katarh hltanu . . . . .                           | 258 |
| Chronický katarh hltanu . . . . .                        | 259 |
| Zánět mandlí . . . . .                                   | 260 |
| Zvětšení mandlí patrových a<br>mandle hltanové . . . . . | 262 |
| Choroby jícnu . . . . .                                  | 263 |
| Choroby žaludku . . . . .                                | 263 |
| Prudký katarh žaludku 264                                |     |
| Vleklý katarh žaludku 265                                |     |
| Vleklý katarh žaludku ve věku<br>dětském 266             |     |
| Chronický katarh žaludku u dospě-<br>lých 267            |     |
| Ochablost a rozšíření žaludku 272                        |     |
| Vřed žaludkový 279                                       |     |
| Křeče žaludeční 282                                      |     |
| Rak žaludku 283                                          |     |
| Krvácení žaludku 288                                     |     |
| Nervové choroby žaludku 291                              |     |
| Choroby střev . . . . .                                  | 296 |
| Prudký katarh střevní 296                                |     |
| Kolika střevní 298                                       |     |
| Nadýmání břicha 299                                      |     |
| Žloutenka katarhální 301                                 |     |
| Kameny žlučové a kolika od kame-<br>nů žlučových 301     |     |
| Vleklý katarh střevní 303                                |     |
| Chronická zácpa 304                                      |     |
| Uzavření střev, zauzlení střev a<br>vsouvnutí střev 307  |     |
| Zánět slepého střeva 308                                 |     |
| Rak střevní 309                                          |     |
| Výhřez konečníkový 312                                   |     |
| Choroby pobřišnice . . . . .                             | 314 |
| Zánět pobřišnice 314                                     |     |
| Rak pobřišnice 319                                       |     |
| Vodnatelnost břicha 320                                  |     |

|                                            | Str. |
|--------------------------------------------|------|
| Choroby jater . . . . .                    | 322  |
| Hnisavý zánět jater 322                    |      |
| Překrvení jater 324                        |      |
| Cirrhus (smrštění) jater 325               |      |
| Náhlý úbyt jater 328                       |      |
| Rakovina jater 328                         |      |
| Nepravidelnost tvaru a polohy jater<br>331 |      |

## Cizopasnici lidského těla . . 332

|                     |     |
|---------------------|-----|
| Tasemnice . . . . . | 332 |
| Měchožil . . . . .  | 334 |
| Škrkavky . . . . .  | 337 |
| Roupy . . . . .     | 337 |
| Svalovec . . . . .  | 338 |

## Choroby ústrojí dýchacího . 341

|                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------|-----|
| Stavba a výkony ústrojů dý-<br>chacích . . . . .                    | 341 |
| Choroby dutiny nosové . . . . .                                     | 346 |
| Prudký katarh nosu 347                                              |     |
| Chronický katarh nosu 349                                           |     |
| Krvácení z nosu 350                                                 |     |
| Prudký katarh hrtanu . . . . .                                      | 351 |
| Nepravý krup hrtanu . . . . .                                       | 352 |
| Chronický katarh hrtanu . . . . .                                   | 353 |
| Křeč hlasivek . . . . .                                             | 356 |
| Zánětlivý katarh průdušek . . . . .                                 | 357 |
| Zánět nejjemnějších větví prů-<br>dušek a katarhální zánět plic 360 |     |
| Vleklý katarh průdušnice a<br>průdušek . . . . .                    | 363 |
| Zánět plic kruposní neboli fi-<br>brinosní . . . . .                | 366 |
| Dýchavičnost . . . . .                                              | 370 |
| Rozedma plic . . . . .                                              | 371 |
| Dužninná vodnatost plic, mrt-<br>vice plicní . . . . .              | 372 |
| Zánět pohrudnice . . . . .                                          | 373 |
| Vodnatelnost hrudní . . . . .                                       | 377 |

## Ústroje oběhu krevního . . . 378

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| Stavba a výkony ústrojů oběhu<br>krevního . . . . . | 378 |
| Choroby ústrojů oběhu krevního 390                  |     |
| Akutní zánět vnitřního povlaku srdeč-<br>ního 391   |     |
| Vady srdečních chlopní 392                          |     |

Samostatné zvětšení a rozšíření srdce

895

Zvrhlost svalstva srdečního 396

Nervové poruchy na srdci 397

Zánět osrdce 399

Choroby tepen . . . . . 401

Arteriosclerosa (zkornatění cév) 401

Výduť tepenná 402

Choroby žil . . . . . 403

Zánět žil 403

Rozšíření žil, městky 405

Haemorrhoidy, krvavnice neboli zlatá žila 408

Choroby ústrojí mízního . . . 412

Akutní zánět míznic 412

Chronický zánět mízních žláz 413

## Choroby ústrojů močových 415

Choroby ledvin . . . . . 419

Akutní zánět ledvin 419

Chronický zánět ledvin 421

Ledvinové kameny a kolika ledvinová 424

Katarh měchýře močového . . 426

Kameny měchýřové . . . . . 427

Křeč měchýře . . . . . 429

Choroby trubice močové . . . 429

Bezděčné odtékání a kapání moče 430

Zadržení moče 431

## Stavba a složení mužského

pohlavního ústrojí . . . . . 433

## Choroby mužského ústrojí

pohlavního . . . . . 438

Choroby pyje . . . . . 438

Zánět žaluďu 440

Choroby varlat . . . . . 442

Vodnatelnost varleťnice 444

Městky provazku chámového 445

Zvětšení předstojné žlázy . . 447

Polluce a chorobný chámotok 450

Onanie . . . . . 454

Pohlavní neschopnost . . . . 456

Neschopnost ku plození u mužů 458

## Choroby pohlavní . . . . . 460

Kapavka . . . . . 463

Měkký šankr . . . . . 468

Příjice . . . . . 470

## Chromotypické přílohy I. svazku.

Titulní obrázek

Různé druhy bakterií.

Nakažlivé nemoce dětské.

Řez průdušnicí. — Růže.

Žíravý vřed.

Tabulka živných hodnot obvyklých potravin.

Jedlé houby.

Fík, pepř, puškvorec, majoránka, mateřídouška.

Kávovník, čajovník, tabák a ka-  
kaovník.

Choroby úst a hltanu

Žaludek ve stavu zdravém a chu-  
ravém.

Vyplachování žaludku.

Příjičná vyrážka kožní.

Byliny jedovaté (bolehlav, blín, ocún,  
šalomounek).

Jedovaté houby.

Byliny jedovaté (kozí jetel, lýkovec,  
lilek obecný, vraní oko).

Byliny jedovaté (rulík, náprstník, dur-  
man).

Byliny léčebné (jalovec, plavuň, levan-  
dule, skočec).

Byliny léčebné (heřmánek, kozlík, šal-  
věj, ibiš).

Byliny léčebné (pelyněk, arnika, hořec,  
máta peprná).

## Černé přílohy I. svazku.

Tabulka I. Příživníci.

" II. Přehled polohy útrob  
hrudních u dítěte.

" III. Srdce a veliké cévy.

" IV. Krkavice a větve její na  
hlavě.

" V. Městky.

Rozkládací model ženského těla.

" " mužského těla.

# Obsah svazku druhého.

|                                                    | Strana    |                                                                             | Strana     |
|----------------------------------------------------|-----------|-----------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Choroby ústrojí nervového</b>                   | <b>1</b>  | <b>Choroby duševní (psychosy)</b>                                           | <b>75</b>  |
| 1. Animální ústrojí čivové                         | 2         | Příčiny chorob duševních . . .                                              | 77         |
| 2. Čivové ústrojí vegetativní neboli sympatické    | 13        | Věk a choroby duševní . . .                                                 | 81         |
| <b>Choroby čivů motorických . .</b>                | <b>14</b> | Poznávání chorob duševních .                                                | 87         |
| Několik všeobecných vět o obrnách a křečích        | 14        | Různé tvary chorob duševních                                                | 96         |
| Akutní a chronický zánět čivů                      | 17        | Idiotie a kretinism                                                         | 96         |
| Mimická obrna obličejová                           | 19        | Slabomyslnost počínající ve věku dětském                                    | 102        |
| Obrna čivu vřetenného                              | 20        | Melancholie                                                                 | 107        |
| Ztrnutí                                            | 21        | Zuřivost, manie                                                             | 109        |
| Křeče v obličeji                                   | 22        | Pomatenost                                                                  | 112        |
| Křeč písáfská a příbuzné křeče z povolání          | 23        | Paralyza progressivní                                                       | 116        |
| Křeč lýtka                                         | 24        | Slabost čivová, hysterie a epilepsie ve svých vztazích ku chorobám duševním | 120        |
| <b>Choroby čivů citících . . . .</b>               | <b>26</b> | Slabomyslnost druhotná, zblbění                                             | 130        |
| Několik všeobecných vět o zvýšení a snížení pocitů | 26        | <b>Léčení chorob duševních . . .</b>                                        | <b>134</b> |
| Čivová bolest v obličeji                           | 28        | <b>Choroby oční a ušní . . . .</b>                                          | <b>141</b> |
| Ischias                                            | 29        | Několik vět všeobecných . . .                                               | 141        |
| Bolest čivu kostrčného                             | 31        | Stavba a úkony ústrojí zrakového . . . . .                                  | 141        |
| Bolest hlavy (čivová)                              | 31        | Krátkozrakost a dalekozrakost                                               | 147        |
| <b>Choroby míchy . . . . .</b>                     | <b>34</b> | Nejdůležitější choroby oka . .                                              | 149        |
| Několik vět všeobecných                            | 34        | Šilhání                                                                     | 149        |
| Zánět míchy                                        | 34        | Akutní katarh spojivky                                                      | 151        |
| Úbyt míchy                                         | 36        | Chronický katarh spojivky                                                   | 151        |
| Ochrnutí dětské                                    | 39        | Egyptská nemoc oční                                                         | 152        |
| <b>Choroby mozku . . . . .</b>                     | <b>41</b> | Ječné zrno                                                                  | 153        |
| Překrvení a chudokrevnost mozku                    | 41        | Zánět rohovky                                                               | 153        |
| Zánět mozku a plen mozkových                       | 43        | Zánět duhovky                                                               | 154        |
| Hnisavý zánět plen mozkových                       | 46        | Zákal neboli oblak zelený, glaukom                                          | 154        |
| Epidemický zánět plen mozkových a míchových        | 47        | Zákal šedý                                                                  | 156        |
| Akutní zánět mozku u dětí                          | 50        | Zákal černý                                                                 | 157        |
| Otřesení mozku                                     | 51        | <b>Stavba a úkony ústrojí sluchového . . . . .</b>                          | <b>158</b> |
| Krvácení mozku; mrtvice                            | 52        | Nejdůležitější choroby ústrojí sluchového . . . . .                         | 162        |
| Migréna (bolest polouhlaví)                        | 55        | Ztvrdnutí mazu ušního                                                       | 163        |
| Křeče děti (psotník)                               | 57        | Cizí tělesa v uchu                                                          | 163        |
| Epilepsie (padoucí nemoc)                          | 58        |                                                                             |            |
| Neurasthenie (slabost čivová)                      | 63        |                                                                             |            |
| Hysterie                                           | 67        |                                                                             |            |
| Posunčina (tanec sv. Víta)                         | 70        |                                                                             |            |
| Nemoc Basedowova                                   | 72        |                                                                             |            |

Nežity v uchu 163  
Zánět středního ucha 164  
Zánět a poranění bubínku 166

## Choroby konstituční . . . . . 169

Chudokrevnost a blednička . 169  
Bělokrevnost a chudokrevnost  
zhoubná . . . . . 172  
Úplavice cukrová . . . . . 174  
Jednoduchá úplavice močová . 179  
Choroba anglická, křivice . . 181  
Dna . . . . . 186  
Ztučňelost . . . . . 189

## Kůže vnější; pěstění a choroby kůže . . . . . 194

Pěstění kůže . . . . . 199  
Nejdůležitější choroby kůže . 204  
Přilísňé pocení 204  
Trudy nebo zákožnice 205  
Rozpraskaná kůže 206  
Kuří oko 206  
Bradavice 207  
Pihy, znamení, žlutiny 208  
Spálení a zmrznutí kůže 209  
Trudovina 213  
Ekzem, lišej mokvavý 215  
Nežít a uhlák (karbunkul) 218  
Zánět vaziva podkožního a nádor hnisavý 219  
Poranění kůže 220  
Kopřivka 221  
Potničky 221  
Svrbivka 222  
Přilísňé svědění kůže 224  
Opar pasový 224  
Lupenka 225  
Svrab 226  
Vši 228  
Favus (suchý mol) 229  
Opar holivý 230  
Lišej ve vousu 231  
Lupy hlavy 231  
Vypadání vlasů 232

## Svaly a kosti . . . . . 233

Choroby svalů . . . . . 237  
Rheumatism svalový 237  
Průtrže neboli kýly 239  
Křivý krk 242

## Rány a léčení ran . . . . . 243

Kostra . . . . . 250  
Kosti hlavy 252  
Kosti trupu 252  
Kosti končetin 254

## Choroby kostí a kloubů . . . 259

Zánět okostice 259  
Akutní hnisavý zánět dřevě kostní 260  
Horečnatý hnisavý zánět dřevě kostní 260  
Hniloba kostí 261  
Změkčení kostí 262  
Přímět 263  
Zkřivení páteře 264  
Zlomení a vymknutí kostí 270  
Záněty kloubů 279  
Tuberkulosní záněty kloubové 284

## První pomoc při úrazech . 286

Utopení . . . . . 288  
Úpal sluneční . . . . . 290  
Udušení . . . . . 290  
Oběšení . . . . . 291

## Otravy . . . . . 292

## Novotvary a nádory . . . . . 312

Nádory masité, sarkomy . . . 313  
Rakovina . . . . . 314  
Vole . . . . . 316  
Novotvary nevinné . . . . . 319

## Pohlaví ženské a jeho choroby . . . . . 321

Ženské ústrojí pohlavní . . . 324  
Choroby ženských ústrojů po hlavních . . . . . 328  
Katarh pochvy 328  
Choroby dělohy 331  
Katarh děložní 331  
Zánět dělohy 333  
Chronický zánět dělohy 334  
Změny v poloze ženských ústrojů po hlavních 336  
Novotvary a nádory 338  
Choroby vaječníku 341

## Čmýra a poruchy čmýry . . . 346

Těhotenství; průběh a choroby těhotenství . . . . . 351  
Potrat . . . . . 379  
Porod a poruchy porodní . . 383  
Šestinedělí a jeho poruchy . . 385  
Bezdětnost . . . . . 389  
Přilísňé požehnání rodinné . . 391

## Methody léčebné . . . . . 397

I. Léky se zvláštním zřetelem ku prostředkům domácím . 400

Léky projímavé, počisťující 401  
 Prostředky antiseptické (protihnilobné) 404  
 Prostředky proti nadýmání střeva 407  
 Prostředky krvotvorné 408  
 Prostředky stavící krev 409  
 Davidla 411  
 Prostředky proti horečce 412  
 Prostředky ženoucí na moč 413  
 Prostředky proti kašli 414  
 Léky působící na žaludek 416  
 Prostředky působící na čívy 418  
 Prostředky vzbuzující pot 423  
 Prostředky zastavující průjem 424  
 Několik doporučení hodných mastí 426  
 Náplasti neboli přilepy 427  
 Mazadla 428  
 Ústní vodičky a kloktadla 429  
 Několik osvědčených prostředků ku pěstění kůže 430

## II. Používání vody v lékařství 432

1. Jak účinkuje voda studená? 435
2. Jak působí voda teplá? . . 435

1. Koupele 436
2. Omývání a tření 441
3. Polévání a sprchy 442
4. Obklady a oviny 444
5. Pára 449

## III. Gymnastika a masáž . . . 452

## IV. Suggeste a hypnosa jako prostředky léčebné . . . 464

## V. Léčení elektřinou . . . 469

## VI. Léčení světlem . . . 479

## VII. Roentgenovy paprsky ve službách lékařské vědy . . 487

## VIII. Léčení lázeňské . . . 494

Místa klimatická 495

Léčby pitím vod minerálních a lázněmi 498

Lupenka. — Svrbivky.

Zkřivení páteře.

Zlomeniny.

Vymknutí.

Způsoby koupelí.

Kneippovo polévání.

Oviny a obaly.

Zanderovy aparáty.

Léčebná gymnastika a orthopaedický tělocvik.

Masáž hrudníku, krku, obličeje a břicha.

## Černé přílohy II. svazku.

Tabulka VI. Rozvětvení čivů na krku a v obličeji.

Tabulka VII. Vrozený nedostatek barviva ve vlasech a na šíji. — Značná ztráta vlasů po typhu.

Tabulka VIII. Nejhořejší vrstva svalstva (pohled z předu).

Tabulka IX. Nejhořejší vrstva svalstva (pohled ze zadu).

Tabulka X. Lebka.

Tabulka XI. Kostí trupu a končetin.

Tabulka XII. Poloha lebky s naléhající rukou. — Vybavení lůžka.

Tabulka XIII. Samočinné schlazování studenou vodou.

Tabulka XIV. Příklady doporučitelných obvazů hlavy.

Tabulka XV. Masáž předloktí, lokte a ramene.

Dva obrazy fotografií Roentgenových.

Rozkládací modely hltanu a hrtanu, srdce, ucha, plic, oka a nosu.

## Chromotypické přílohy II. svazku.

Oční choroby věku dětského.

Choroby oční.